

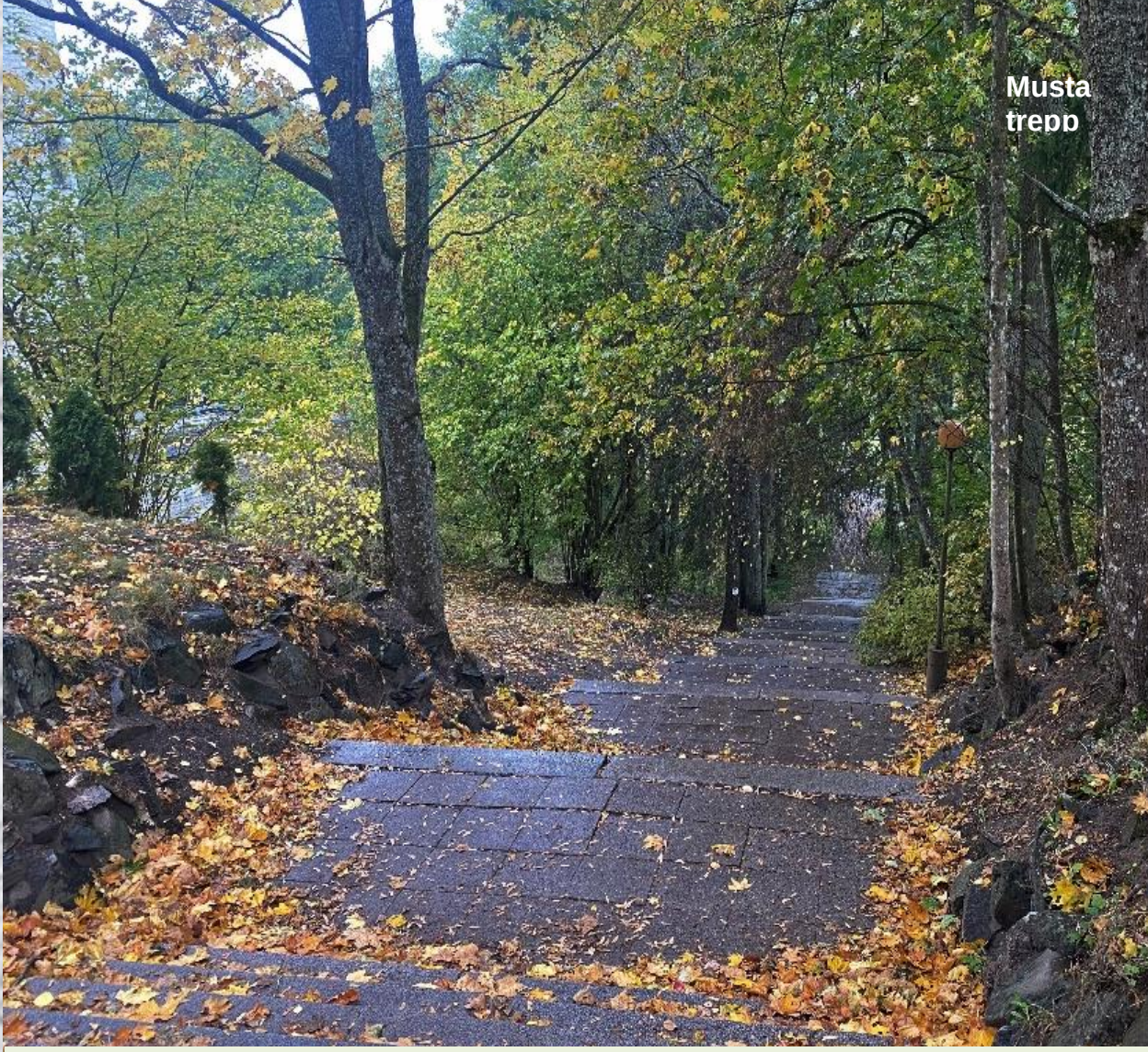
Nõmme Tee Selts

Kalender 2023

MUSTAMÄE NÕLVA TREPID

Mustamäe nõlvast üles-alla üla-Nõmmelt all-Nõmmele ja vastupidi on ikka käimist olnud. Arvata on, et esimesed üsna tagasihoidlikud trepid olid Nikolai von Glehni lossi kõrval, mille asemel Nõmme supelasutuse rajaja Johan Must 16. juulil 1936 just supelasutuse avapäevaks paraadtrepil valmis sai. Ülevalt trepilt avanes uhke vaade moodsale ja võluvale basseini peamajale, kus töötasid nii restoran ja kohvik kui oli ka rida riietuskabiine. Treppide kõrval oli kiviktaimla, poole mäe peal piletiputkad. Johan Must nägi oma suurepärase idee elluviimisel palju vaeva — võistlejate kadetus, Nõmme Linnavalitsuse muutlik meel ja kindlasti ka rahapuudus. Aga Johan Must oli kange mees, kes olgu, et aega läks kümme aastat, ajas oma asja lõpuni — avas supelasutuse, rajas trepid, mis siiani, küll vahepealsete kehvemate aegade, on meie teenistuses tänini. Rahvas nimetab neid treppe Glehni treppideks, kuigi õiglasem oleks pidada neid Johan Musta treppideks ja selle ettepaneku Nõmme Tee Selts Tallinna LV nimekomisjonile ka teeb. Üks, mis kindel — kõrged ja küllalt järsud trepid vajavad kohendamist ja käsipuid. Seda on Nõmme Linnaosa Valitsus teha lubanud, aga lubadusest on möödunud aastaid. Glehni või Musta trepid on Mustamäe nõlva kõige järsemad ja kõrgemad, kuigi astmeid on seal vaid 107.

Ammust aega on all-Nõmme rahva jaoks väga elutähtsad olnud Trepi tänava trepid, mis andsid oma nime ka väikesele tänavajupile 1937. aastal. Aastakümneid, kuni Mustamäele hakkas käima troll, mindi sealtkaudu Nõmme turule või Hiiu jaama, et sõita elektrirongiga tööle või linna asju ajama. Mäealuste laste jaoks olid trepid osa kooliteest, olgu siis Hiiu, Nõmme või Kivimäe kooli. Trepid on kindlasti vähemalt sada aastat vanad ja algusest peale kaheharulised. Ülevall oli võimalik kohe märke pöörata, haljasalal pingil jalga puhata või otse Vana-Mustamäe tänavale suunduda.

Trepi tänava trepid olid väga halvas seisukorras ja Nõmme Tee Seltsi ettepanekul lasi Nõmme Linnaosa Valitsus need remontida. Aasta tagasi lammutas keegi sealsest elanikest omavoliliselt lühema trepiharu ja kaotas tee trepini haljasalal. Mäest üles tulijale hõlpu andnud pingi oli keegi juba varem ära viinud. Loomulikult tekitas see naabrites pahameelt. Vaatamata kohalike inimeste protestile ja Nõmme Tee Seltsi ettepanekule, näib et Nõmme Linnaosa Valitsus trepi rikkujale taastamisnõuet veel esitanud ei ole. Trepi tänava trepid looklevad mööda orgu ja on Mustamäe nõlva treppidest kõige pikemad — 124 astet, kui trepiharu taastatud saab lisandub veel 7-8 astet.

Jaanuar							Veebruar							Märts							Aprill							Mai							Juuni						
E	T	K	N	R	L	P	E	T	K	N	R	L	P	E	T	K	N	R	L	P	E	T	K	N	R	L	P	E	T	K	N	R	L	P							
						1			1	2	3	4	5				1	2	3	4	5					1	2		1	2	3	4	5	6	7						
2	3	4	5	6	7	8	6	7	8	9	10	11	12	6	7	8	9	10	11	12	3	4	5	6	7	8	9	8	9	10	11	12	13	14							
9	10	11	12	13	14	15	13	14	15	16	17	18	19	13	14	15	16	17	18	19	10	11	12	13	14	15	16	15	16	17	18	19	20	21							
16	17	18	19	20	21	22	20	21	22	23	24	25	26	20	21	22	23	24	25	26	17	18	19	20	21	22	23	22	23	24	25	26	27	28							
23	24	25	26	27	28	29	27	28						27	28	29	30	31			24	25	26	27	28	29	30	29	30	31											
30	31																																								

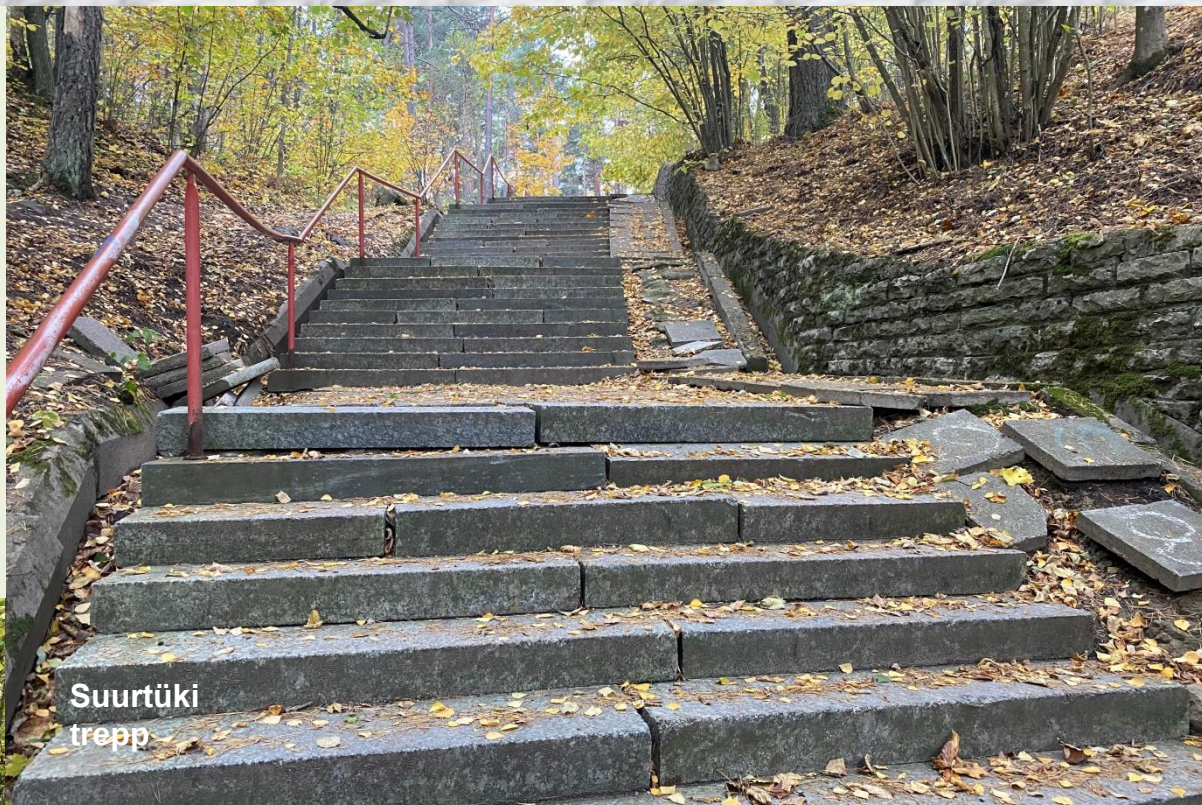
Nõmme Tee Selts

Kalender 2023

MUSTAMÄE NÕLVA TREPID

Edasi Nõmme poole minnes jõuame Hiiu-Suurtüki tänava lõpust laskuvate treppideni. Need on Suurtüki trepid. Selle nime said need siis, kui I maailmasõja eel oli plaan paigaldada siia, Peeter Suure merekindluse alale, suurtükk. Suurtükki ei paigaldatud, küll on liiva vajunult alles selle alus. Suurtükk jäi tänava nimesse ja nii kutsus rahvas ka nõlvalt laskuvaid treppe. Need laskuvad nõlvaga risti omaaegsetele liivikutele kunagisel merepõhjal, kuhu 1960ndatel aastatel alustati Mustamäe linnaosa ehitamist. Treppide kõrval oli lehmarada, sealt marssis suvehommikute alla karjamaale mäepealsete perenaiste lehmakari, ümbruskonna lastekari hüpeldes kaasas. Perenaistel tuli mööda treppe üles ja alla astuda igal hommikul ja õhtul. Nende lehmade piima raha eest ehitati siinkandis õige mitu uut elumaja.

Suurtüki trepi kui ka teiste saja aasta eest ehitatud treppide astmete esiservaks olid püstised paeplaadid, mille taga kõvaks tambitud pinnas. Niisuguseid treppe enam pole. Aja jooksul muutusid trepid suisa eluohtlikeks, eriti Trepi tänava trepid. Aga nüüd on väga lagunenenud ka Suurtüki trepid.

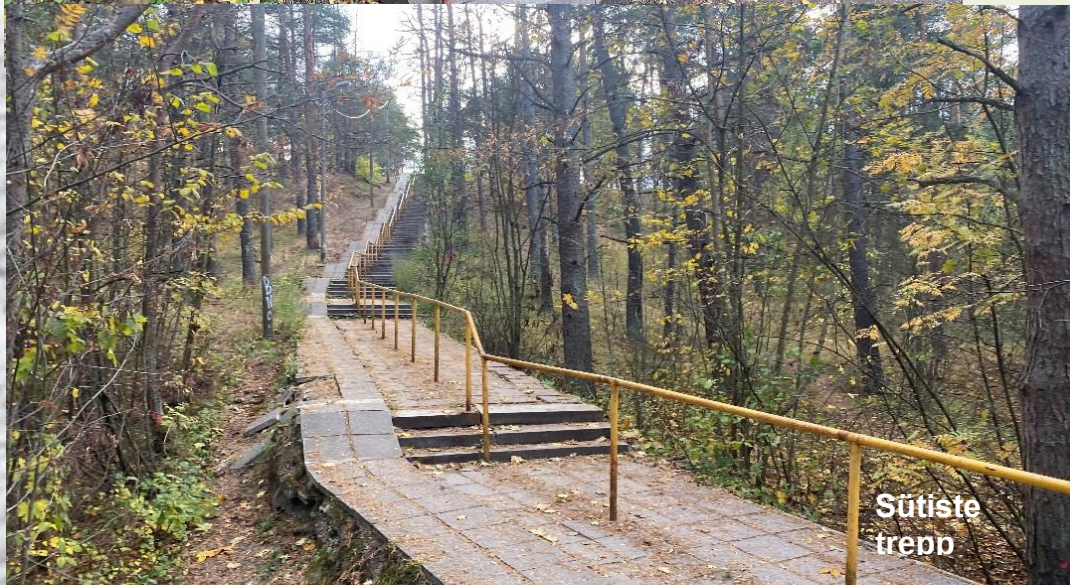
Suurtüki trepp

Suurtüki trepp

Kummaliseks on osutunud Riigimetsa Majandamise Keskusele kuuluvate Suurtüki ja Rahumäe või Sütiste treppide remondilugu. Suurtüki treppe käivad lammutamas "jõujuurikad" ja aeg ajalt püüavad treppidest käivad mehed ise lahtikistud plaate ja graniitastmeid tagasi lükata. Trepp on väga ohtlik, eriti libedal ajal. Sütiste treppidel pole aga suurt viga midagi, vaid mõned väiksemad plaadid pisut viltu vajunud. Uskumatu, aga RMK kavatses alustada just Sütiste treppide suurejoonelise ümberehitamisega, mis paraku toonuks kaasa ulatusliku looduskahju. Töö maksumuseks määrati enam kui 300 000 eurot Euroopa Ühtekuuluvusfondist.

Märtsis 2022 raiuti Nõmme-Mustamäe riiklikul maastikukaitsealal maha ligi 800 elujõulist puud, millest suur enamus olid kaitsealused põlismännid. See kuritegu kutsus rahva üles looduskaitseala kaitsele ja ka RMK-le esitati protest Rahumäe ja Suurtüki treppide remondi osas. See on viinud treppide remondi hanke ümbervaatamisele ja loonud lootuse, et esmalt remonditakse ohtlikud Suurtüki trepid ja seejärel kohendatakse Sütiste treppe.

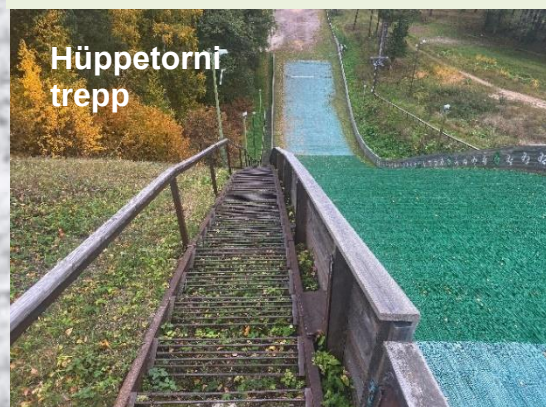
Sütiste trepp

Sütiste trepp

Need neli treppi pole aga ainus võimalus nõlvast üles ja alla liikuda. Enne, kui 1936. aastal sai valmis munakivisillutisega tee Nõmme turu juures, oli seal ka trepistik. See on nüüd juba ammu väga oluline autotee Mustamäe ja Nõmme vahel. Sellelt teelt metsa pääsemiseks ehitati mõne aasta eest uus trepp. Ka hüpsetorni juures on trepp – raudkonstruktsioon, nimega Hüpsetorni trepp suusahüppajate jaoks. 1980ndatel aastatel ehitati Pääskülla Mustamäe nõlva jätkule, suured ja paraku sinna sobimatud mitmekordsed elamud ja nende juurde ka kaks treppi.

Nii saab Mustamäe nõlvalt alla ja üles kaheksa trepi kaudu. Lisaks väga suure liiklusega Ehitajate teele on jalakäijate ja jalgratturite päralt ka vana Hobusemägi, mida kindlasti juba mõisa ajal kasutasid nii Glehnide põllutöölised kui ka mõisnikupere ise kurbadel päevadel, kui leinarongkäik perekonna rahulasse teel oli.

Hüpsetorni trepp

Ehitajate tee trepp

Kalda tänava trepp

Juuli						
E	T	K	N	R	L	P
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30
31						

August						
E	T	K	N	R	L	P
						6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30	31			

September						
E	T	K	N	R	L	P
				1	2	3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	

Oktoober						
E	T	K	N	R	L	P
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30	31					

November						
E	T	K	N	R	L	P
						5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30			

Detsember						
E	T	K	N	R	L	P
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30
31						